

Niagarski slapovi

A wide-angle photograph of the Niagara Falls. The water is cascading over the edge, creating a large plume of white mist. In the foreground, a paved walkway runs along the edge of the falls, with many people walking and looking at the water. The sky is bright blue with scattered white clouds. The background shows some buildings and trees on the opposite shore.

Predmet: Geografija

Niagara

An aerial photograph of the Niagara River region. The river flows from the top left towards the bottom right. In the foreground, a large concrete dam structure is visible, with water cascading over it. The surrounding area is a mix of green fields and urban development. The sky is clear and blue.

- Niagara spada med najkrajše reke na svetu
- Njena pot je dolga je 30 km, od jezera Erie do jezera Ontario
- Na tej razdalji naleti na 107m višinske razlike
- To razliko izravna deloma z deročimi brzicami, deloma z velikim padcem - z Niagarskimi slapovi

ZDA in Kanada

The background image shows a view from a bridge with a metal railing. In the center, there is a flagpole with a flag that is partially visible. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day. In the distance, some buildings and trees are visible under a clear sky.

Slapovi so razdeljeni med dve državi, ZDA in Kanado

ZDA

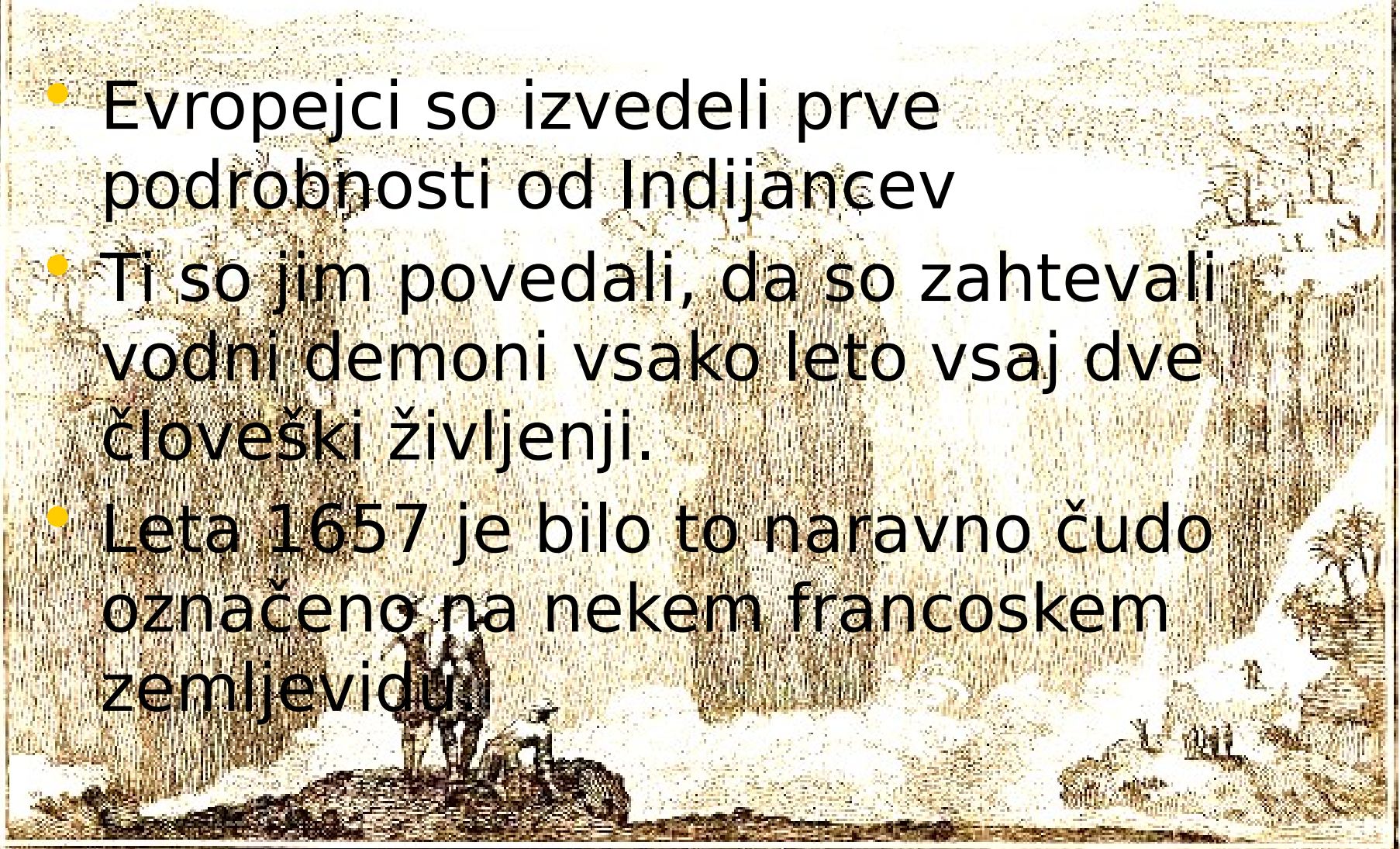
- Ameriški slap je širok 300 m in visok 61 m

Kanada

- Kanadski je približno trikrat širši od Ameriškega in visok 63,3 m

Zgodovina

- Evropejci so izvedeli prve podrobnosti od Indijancev
- Ti so jim povedali, da so zahtevali vodni demoni vsako leto vsaj dve človeški življenji.
- Leta 1657 je bilo to naravno čudo označeno na nekem francoskem zemljevidu.

Zgodovina

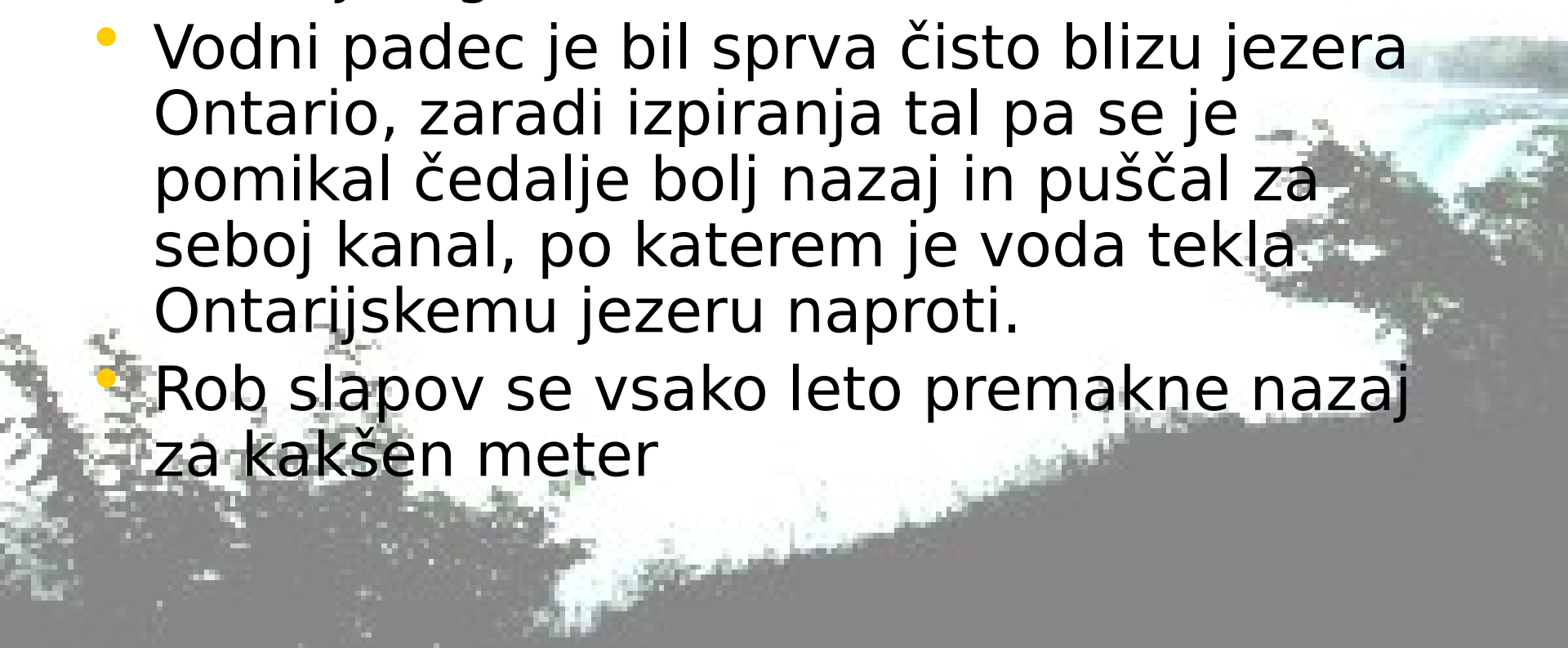
- Šele dvajset let zatem pa sta prodrila do slapov dva prva bela raziskovalca: francoski popotnik La Salle in njegov belgijski spremljevalec, frančiškan Louis Hennepin.
- Prva poročila so navajala neverjetne reči:
- Voda pada 200 m globoko v sotesko
- Grmenje slapov se sliši milje daleč.

Nastanek

- Severno Ameriko je v zadnji ledeni dobi pokrival velikanski ledenik.
- Vode, ki so se topile na južnem robu, teh ledenih gmot, so se zlile v morje, ki je odtekalo sprva v Mehiški zaliv, kasneje pa v Atlanski ocean.
- Iz še ne čisto jasnih vzrokov pa so nastala Velika jezera kot ostanek celinskega morja v ledeni dobi.
- Zemeljski hrbet je ločeval globlje ležeče jezero Ontario od drugih jezer, ki so zdaj ostala brez odtoka.
- Iz jezera Erie pa je nastal pod pritiskom vode nekakšen pretok v jezero Ontario.

Vodni padec

- Padajoče vodne gmote so se v tisočletjih zajedle v skrilaste in apnenčaste kamnine zemeljskega hrpta.
- Vodni padec je bil sprva čisto blizu jezera Ontario, zaradi izpiranja tal pa se je pomikal čedalje bolj nazaj in puščal za seboj kanal, po katerem je voda tekla Ontarijskemu jezeru naproti.
- Rob slapov se vsako leto premakne nazaj za kakšen meter

Reka Niagara

- V bližini jezera Erie teče Niagara, široka približno 1200 m, še razmeroma mirno.
- Nekaj kilometrov pod jezerom se razdeli v dva rokava, ki objemata dolg otok.
- Sedem kilometrov pred slapovi se rokava spet združita.
- Razcep v manjši ameriški in večji kanadski slap se začne razmeroma nedaleč pred padcem. Iz struge drveče reke štrli tu Kozji otok (Goat Island), ki zajema skoraj četrtno 1500 m široke reke.

Izkoriščanje vode

- V devetdesetih letih devetega stoletja so prvič tvegali poskus, da bi ukrotili del energije, ki jo cenijo na 50 milijonov KM.
- Zadovoljili so se z turbogeneratorjem, ki je dajal 5000 KM.
- Dandanes dobavljajo slapovi že okoli 3 milijone KM.
- Na ameriški strani so kakšne 4 km nad slapovi prestregli reko z dvojnimi prekopom, ki pod zemljo odvaja vodo do 6 km pod slapovi ležečih pogonskih naprav.
- Tam obratuje 13 generatorjev, vsak izmed njih proizvaja 150000 kilovatnih ur električne energije na leto.
- Čeprav odzemajo slapovom vodo predvsem ponoči in v zimskih mesecih, se zaradi proizvodnje električne energije vodna višina reke

Turizem

- Niagarske slapove obišče več milijonov ljudi letno
- Odkar so tako Kanada kakor ZDA okoli slapov zgradile razglede stolpe – zdaj so že štirje, visoki od 90 do 150 metrov – si izletniki naravni prizor udobno ogledujejo iz ptičje perspektive, namesto da bi se spuščali v nevarno bližino grmečih voda.

Viri